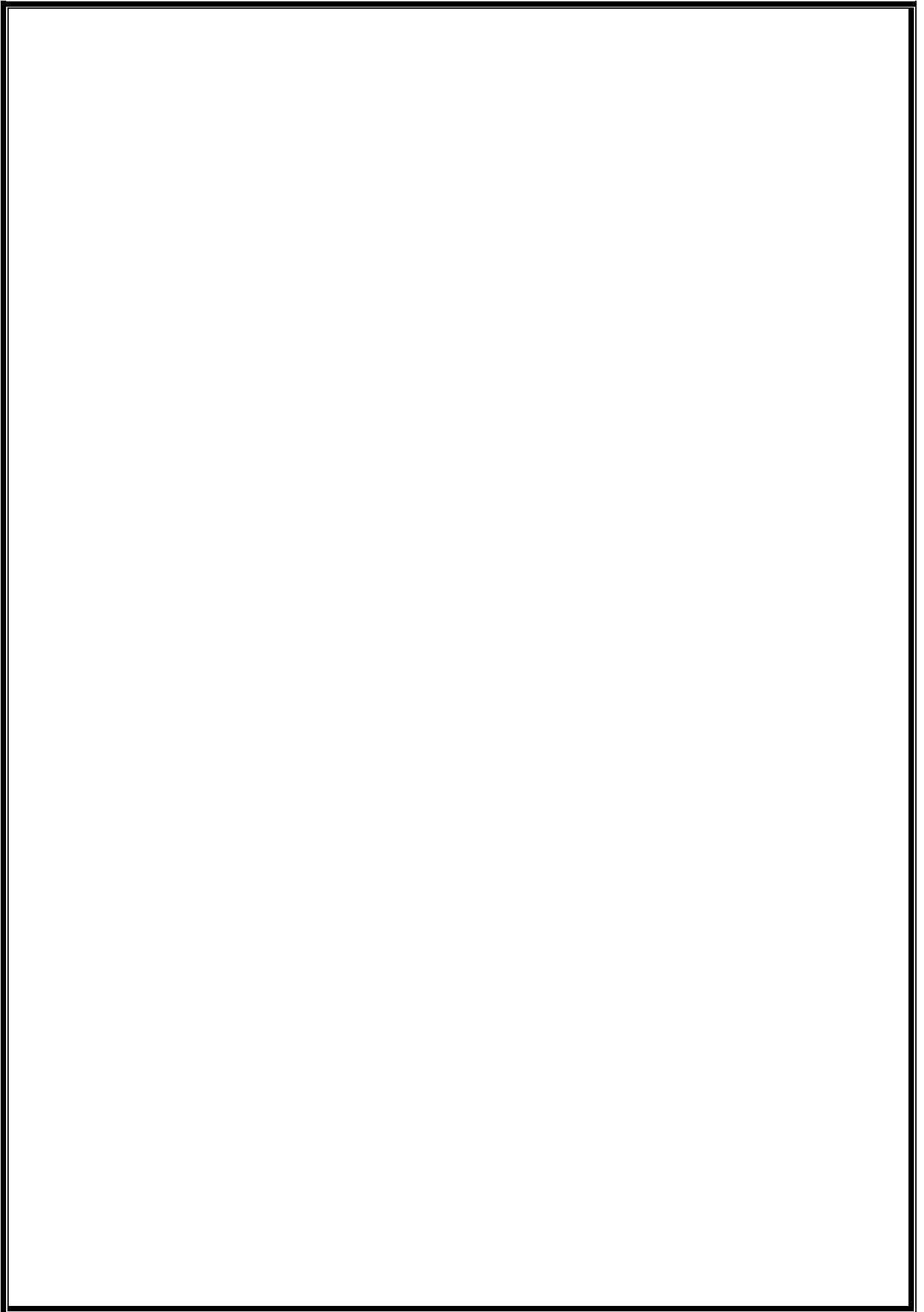

**ОБРЯД
ВЕСІЛЛЯ**

ОБРЯД ВЕСІЛЛЯ

Кохання... В цьому вся радість щастя, ніжність почуттів. Молоді кохають один одного, а хіба є щось сильніше за любов? Це високе, благородне почуття, оспіване поетами, воно робить людину сильнішою, дарує їй найвищу радість буття. І ці всі прекрасні відносини, любов двох людей закріплюється спочатку заручинами, а пізніше весіллям.

В нашому селі цей обряд проходить так:

Спочатку батьки молодого йдуть до родини молодої попитатися (в попитки), про згоду їхньої дочки вийти заміж за їхнього сина. Поісля попиток, через певний час іде обряд сватання або заручин. Батьки, хрещені, самі рідні із родини молодого з хлібом і житом загорнутим у рушник ідуть до молодої. Гостей всіх запрошують до хати, згодом і за столи, молоді на почесному місці. Під час сватання відбувається розмова батьків молодих про точну дату проведення весілля. В кінці сватання проходить обряд обміну хлібом, значить, батьки молодих згідні поєднати їхні долі.

Напередодні весілля у молодого печуть коровай. Збираються молодиці, які прожили і живуть у парі, дружбі і злагоді зі своїми чоловіками, ніколи не були розлучені. Замішують тісто у великій посудині, співають при цьому таку пісню:

Ой на дворі дрібний дощик капає,
Молодий (Василь) коровайниць збирає.
Коровайниці мої сестриці,
Ходітей коровай мені спечіте.
Ой, а де ж ти (Василько) воду брав,
Хто ж тобі коровай розчиняв?
Я брав водицю в криниці
Розчиняли коровай сестриці,
А муку я брав у млині
Розчиняли коровай матері.

Тісто піросло, яerez деякий час його кладуть у підготовлені форми. Зверху викладають квітку, пшеничні колоски з прісного тіста, щоб не розплилося.

Співають:

Короваю-раю, тебе вбираю
в рожеві квітки,
Щоб любили дітки.

Вигрібши жар, перехрестивши піч і сам коровай, одна з молодиць ставить його в піч. Жінки дивляться, щоб коровай добре випікся. Все зроблено. І ось коровай готовий. Його виймають з печі співаючи:

Налетіли коропати,
Стали піч колупати,
Коровая доставати.

Коровая вбирають барвінком, калиною. І залишають чекати свого часу.

Батьки молодого всіх запрошують до столу. Просять Бога благословити добре почати і закінчити весілля.

На слідуючий день збирається рід молодого на весілля. Перед тим, як їхати вінчатись, всі сідають до столу. Випивають по чарці, дарують гроші з побажанням щасливої дороги.

Хрещений батько виносить коровай на гарно вишитому рушнику, сідає до молодого в машину. Їдуть всі до молодої. Весільні співають:

Ой, у полі бродочок бродяний,
А на йому мосточок золотий.
Там їхав женишок молодий,
Та виламав три різки з берізки
Та й кидає коникам під ніжки.
Та й біжіте, коники, широко
Ще до моєї тьощоньки далеко.
Та біжіте, коники, вузенько
Вже до моєї тьощоньки близенько –
А в моєї тьощи п'ють, гудуть,
А вони мене, молодого, давно ждуть.

Заїхавши до молодої дружки дають за неї викуп. Всі сідають в машини. Батьки молодої осипають цукерками і житом машини, обійшовши три рази. Свахи співають:

Їхала дівчина до вінця
Та сипала золото з рукавця,
А за нею мамонька ступає
Тее золото збирає.
Не збирай, мамонько, хай лежить,
Поки мій миленький прибіжить.

Промежи, татінко, промежи молодую
Ти мене до шлюбу одвези.
Та на тую гіроньку крутую,
П'ють мед, горілочку п'яную.
Туя церквочку святую,
Де шлюб дають.

ПОВІНЧАЛИСЬ. Приїхали всі до хати молодої. Батьки зустрічають молодих з хлібом, медом і вином.

Почергово давши випити вина, вони заїдають його хлібом і медом. Молодих разом із дружками садять на посаг, перед тим обов'язково вони обходять три рази всі столи.

Співають:

А ми попа ошукали,
Немніжечко йому дали,
Дали йому трісочку,
А він думав сороківочку.

- Встричай мене моя матінко
з густими хлібами,
з солодкими медами.

- Ішла (Светочка) та й на посаг,
А за єю мамонька в рад.
Да й садиса донечко на посаг.

Підійди мамонько та й близенько
Я тобі вклонюся до ножок низенько.
Ой, не хочу доню твого вклону,
Встань з посагу і іди за мною.

Ой, не встану, мамонько, з того посагу,
Іде моя дружина за мною.

З божою молитвою і благословінням всі сідають за столи. П'ють,
гуляють, жартують.

І от настає час, коли молоду разом з її приданим потрібно забрати
до свекрухи. З цього приводу співають:

- Забирайся моя (Светочко).
Ой, забирайся моя (Светочко).
На свекрові вози, що стоять при дорози.
При дорози да й на сивери
Наші кони посивили.

Якщо ж молода не плаче, коли її забирають до свекрухи, то для неї
співають таку пісню:

Ой, дайте цибулі,
натерти молодій очі.
Щоб вона да й заплакала,
Маменьку да й розжалила.

Дружки викупляють постіль молодої. Свахи співають такі пісні:

- Заглянь, мамонько, да й на вишечки.
Ой, заглянь, мамонько, да й на вишечки,

Чи ж лежать там подушечки.

Вишечки продрані,
Ой, вишечки продрані
Подушечки забрані.

Вишечки котко продрав.
Ой, вишечки котко продрав,
Подушечки зятько забрав.

Ой, доню доню, де ключі діла?
Дивиса, мамонько, де сиділа,
Як у комори, то й на прибої,
Як у світлиці, то й на полиці.

- Чи я тобі, мамонько, надоїла,
Що ж ти мене оддаєш от діла,
Чи я тобі житочко не жала,
Чи я тобі колоньки не клала.

Жала тобі житейко низенько
Клала тобі копоньки ширенько.

Завезли молоду до свекрухи, вона всіх садовить за стіл. Куском тканини (2-3 м) вона покриває молоду поверх вінка. Весільні в цей час співають: Ой, хитайся, (Светочко), хитайся.

Покривалом покриватися не давайся,
Бо мати тебе покриє не на рік,
А вона покриє тебе на весь вік.

Свекруха знімає з невістки покривало кінцем держака кочерги, танцює з ним і закидає на піч за комин. Потім знімає вінок з голови молодої, віддає дружкам молодої – ті танцюють з ним. Всі незамжіні дівчата перетанцювали в ньому, віддають молодому, він його вішає на образ. Мати молодого хусткою вив'язує невістку молодницею.

На слідуючий день приходять перезов (невеличка група весільних з роду молдої), передягнуті в різні костюми. Вони принесли сніданок для молодої. Цей обряд супроводжується співами:

Ой, чи то гетая хата?
Ой, чи то гетая хата?
Зкуль (Светочка) узята,

А навкола росте зіллячко,

Навкола росте зіллячко.
В середині весіллячко.

- Послала нас мати –
Ой, послала нас мати
Дочку одвідати.

Дочку одвідати, чи давали їй снідати.
Встань наша сестриченько,
Вмий своє біле личенько,
А рушником втирайся,
З родиною повітайся.

- Ой, добрий да добрий вечор до хати –
Ой, хто буде цих гостей приймати?

Є у нас зозуленька рабенька,
Вона буде гостонькам раденька.

Перезв'яни заходять до хати і розвідують придане молоді. Мати і батько молодого запрошують всіх до столу поснідати. Після цього зять іде запрошувати тещу і її рідню до себе, разом з друзками і музикою.
Співають:

Ой, не гайса, мамонько, не гайса.
Золотії озубай на ножки,
Да поїдем в гостеньки до дочки.

В молодого їх зустрічає переодягнений чоловік в одязі молоді, який всіх цілує, жартує та приказує. Закінчились жарти, виходить молода і запрошує всіх до хати. Свахи при цьому співають:

Ой, вогнулися лавки,
Ой, вогнулися лавки,
Як сіли перезв'янки.
Іще луче вогнуца
Іще луче вогнуца,
Як горілки нап'юца.
Горілочки солоденької,
(Свєточки) молоденької.

Посидівши за столами, молода обдаровує рід молодого, а в свою чергу рід молодого дарує подарки молодій.

І от настав кульмінаційний момент весільного обряду – ділення короваю. Співають:

Нагнівався коровай,
Та в коморі стоя,
Що самі п'єте, гуляєте,
А корова не дбаєте.
Стояв коровай неділю,
Стояв корова понеділок,
А в вівторок людей сорок,
Треба його поділити,
Та нікого не згнівити.

Коровай виносить хрещений батько, який з допомогою одного із дружків ділить його. Але перед цим миють руки, що б бачили всі весільні. Мати молодой обив'язує їх рушниками.

Свахи співають:

Бурачки, бурачки, зелена гичка,
Вчора була дівка, тепер молодичка.

- Ступлю я на калину,
Гукну я на родину.
Родина, допоможіте,
Сто грошу положіте.

Батько хрещений знімає верх коровай і разом з шишкою, віддає для молодих. Згодом питає батьків молодой чи приймуть вони дар Божий коровай. На що батьки відповідають згодою. Закінчують ділити коровай роду молодой, починають у такому ж порядку ділити коровай роду молодого. Ці дійства супроводжуються приказками:

- Дарую подушку пуху, щоб молода поцілувала свекруху.
- Дарую, (Світланко), тобі нитку, голку й веретено,
щоб вміла шити, прясти, од свекрухи гроші вкрати,
бо свекруха така власть, як не вкрадеш, то й не дасть.
- Дарую гроші на чотири канти,
щоб були сини і всі музиканти.
- Дарую мішок пуху,
щоб свекруха боялась невістчиного духу.

Коровай розділили, залишилась подошва, її віддають музикантам. Тарілку, на якій носили коровай, розбивають на щастя молодим. При кінці співають:

Ой, пропила мати дочку,
Ой, пропила мати дочку
На солодкім медочку.

Ой, як пила то й скакала,
А пропила заплакала.

- Поділили коровай
Осталось зілля.
Ой, Боже мій Боже
Де наше весілля?

Всі, подякувавши, розходяться додому, а сваха співає свасі:

Ой. Свашенько, моя пташенько, прошю вас,
Ой, щоб не було моїй дитині кривди в вас.
Ой, щоб не стояла темної нічки під окном,
Щоб не втирала дрібних слізочок рукавом.

- Сваха свахи покорилася,
Щоб з дочки не глумилася .
Де далеко, то сама пойти,
Де близенько, то її пошли.